

KÁNTÁS BALÁZS

**SELANGOR MALÁJ
ÁLLAM ÖNÁLLÓ
BÉLYEGKIADÁSAI
1878-1941**

**Az elektronikus bélyegkatalógus
összeállítója:**

Dr. Kántás Balázs PhD

ISBN 978-615-7008-97-7

**Felelős kiadó:
Dr. Zsávolya Zoltán PhD**

**HUNGARICA ELECTRONICA
BUDAPEST, 2025**

VÁZLAT SELANGOR MALÁJ ÁLLAM TÖRTÉNELMÉRŐL ÉS FILATÉLIÁJÁRÓL AZ 1800-AS ÉVEK ELEJÉTŐL A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚ VÉGÉIG

Selangor ma Malajzia egyik állama, amely a Maláj-félsziget középső részének nyugati partján helyezkedik el. Területe 8104 km², népessége körülbelül 5,5 millió fő. A 19. század elején Selangor a Maláj-félsziget nyugati partvidékének egyik stratégiai fontosságú állama volt. Jelentőségét főként bőséges ónkészletei adták, amelyek a globális ipari kereslet miatt a térség egyik legkeresettebb nyersanyagává váltak. A helyi szultán hatalma ekkor még viszonylag

decentralizált volt: a helyi vezetők és kínai bányászklánok (például a Ghee Hin és Hai San nevű titkos társaságok) nagy befolyással bírtak a gazdasági ügyek és a politikai döntéshozatal terén is.

Az 1860-as és 1870-es években a kínai üzleti titkos társaságok közötti fegyveres összecsapások – az úgynevezett Klang-háború – fokozatosan destabilizálták a kis maláj államot. A belső zűrzavar, valamint az európai kereskedők érdekei fokozatosan brit beavatkozást eredményeztek, a Brit Birodalom pedig a térségben már amúgy is erőteljes gyarmatosító politikát folytatott. A döntő fordulat az 1874-es Pangkor-egyezmény aláírása után következett, amely a brit protektorátusi rendszer mintáját teremtette meg a Maláj-félsziget önálló kisállamaiban. Selangorban 1875-től kezdve egy brit rezidens, a brit kormányzat által kijelölt

kormánytisztviselő felügyelte a közigazgatást, s ezzel megkezdődött az állam gyarmati átalakulása.

A brit uralom alatt Selangor gazdasága gyorsan modernizálódott. Az ónbányászat ipari méreteket öltött a térségben, és a haszon ebből kifolyólag egyre nagyobb arányban került brit és kínai vállalkozók kezébe. Az 1890-es évektől kezdve a gumiültetvények is rohamosan terjedtek, amelyekhez nagyszámú indiai szerződéses munkást toboroztak. A társadalom etnikai szerkezete így sokszínűvé vált: maláj falusi közösségek, kínai bányász- és kereskedőrétegek, valamint indiai munkások éltek egymás mellett, gyakran eltérő gazdasági és társadalmi érdekekkel. Az állam multietnikus jellege a nemzetiségek közötti feszültségeket is kiélezte.

1896-ban Selangor Perak, Negeri Sembilan és Pahang mellett csatlakozott a Szövetséges Maláj

Államok (Federated Malay States) nevű brit gyarmati szövetségéhez, amely közös közigazgatást és gazdaságpolitikát vezetett be. Kuala Lumpur – Selangor fővárosa – ekkor vált a szövetség, majd fokozatosan az egész Maláj-félsziget adminisztratív központjává, és ma is Malajzia fővárosa. A város a 20. század első felében rohamos növekedésnek indult, a kínai közösség dominanciájával és a modern infrastruktúra kiépülésével.

Az első világháború idején az ón és gumi iránti kereslet, illetve a hadiipari konjunktúra felpörgette Selangor gazdaságát, de az 1930-as évek nagy gazdasági világválsága súlyos visszaesést okozott: az árak összeomlása tömeges munkanélküliséget, szociális feszültségeket és politikai nyugtalanságot hozott a térségben. A maláj közösség körében megerősödtek az iszlám

reformmozgalmak és a modern politikai szerveződések, míg a kínai munkások körében a kommunista eszmék terjedtek el rohamosan.

1941 végén Selangor, a többi maláj állammal együtt, gyorsan a japán megszállás alá került. Az 1941-től 1945-ig tartó japán uralom drámai változásokat hozott a térségben: a brit adminisztráció teljesen összeomlott, a japán katonai hatóságok kényszermunkát, élelmiszer-rekvirálást és politikai elnyomást vezettek be a helyi lakosokkal szemben. A kínai közösség különösen súlyosan szenvedett a japán megtorlásoktól, sokan pedig a fegyveres félkatonai gerillaszervezet, a Japánellenes Maláj Néphadsereg (Malayan People's Anti-Japanese Army) soraiban kerestek menedéket, és vették fel tevőlegesen a harcot a japán elnyomás ellen. A maláj lakosság körében vegyes volt a megszállás megítélése:

egyesek lehetőséget láttak a brit gyarmati uralom megtörésére, mások azonban a japán brutalitás miatt hamar szembefordultak a megszállókkal, és inkább a jóval emberségesebb brit gyarmati közigazgatás visszatérését látták jobb alternatívának.

1945-ben, Japán kapitulációja után a brit erők visszatértek, de Selangorban – és különösen Kuala Lumpurban – már egy új politikai korszak kezdődött, amelyet semmiféle gyarmatosító politika nem állíthatott meg. A háborús tapasztalatok felerősítették a maláj önállósodás igényét, és a következő évtizedekben a maláj nacionalista mozgalmak, a kínai és indiai politikai szervezetek, valamint a kommunista felkelés egyaránt átalakították a térség a politikai életet. A brit hatóságok 1948-ban létrehozták a Maláj Föderációt/Államszövetséget, amelyben Selangor

is fontos szerepet játszott. Ez már egy brit fennhatóság alatt álló, de valamilyen szintű önállósággal bíró államalakulat volt, amelynek működése fokozatosan előkészítette a maláj államok Brit Gyarmatbirodalomból való kiválását és tényleges önállósodását.

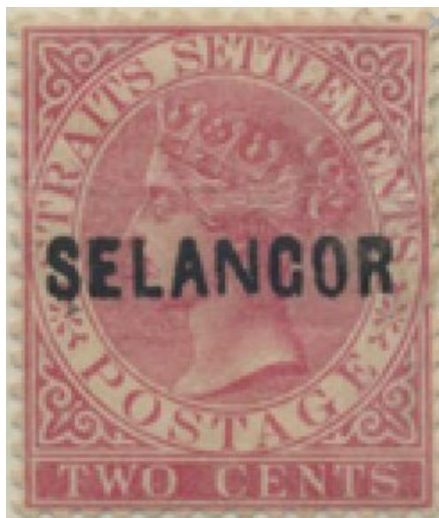
Az 1950-es években Selangor a főváros, Kuala Lumpur révén a maláj függetlenségi folyamat központjává vált. Az Egyesült Maláj Nemzeti Szervezet (United Malay National Organisation - UMNO) nevű politikai szervezet és szövetségesei innen irányították a politikai tárgyalásokat, amelyek 1957-ben a Maláj-félsziget függetlenségéhez vezettek. Selangor tehát a brit befolyás kialakulásától kezdve a japán megszállás nehéz évein át egészen a függetlenségig végig kulcsszerepet játszott Malajzia modern történelmében, és a mai napig a föderális alapokon

nyugvó maláj állam egyik fontos közigazgatási egysége, széleskörű autonómiával bíró tagállama.

Ami Selangor maláj állam posta- és filatéliatörténetét illeti, a 19. század elején Selangorban csak úgy, mint a térség más maláj államaiban a postai kommunikáció még informális keretek között, magánszolgáltatók révén működött: a kereskedők, helyi politikai vezetők és kínai bányásztársaságok futárokat és magánpostai szolgáltatókat alkalmaztak a levelezéshez. A brit befolyás növekedésével, különösen az 1870-es évektől kezdve, a szervezett postaszolgálat fokozatosan kiépült a térségben. Az első hivatalos postahivatalok Klangban és Kuala Lumpurban nyíltak meg az 1870-es évek végén, amikor a brit rezidens közigazgatás megszervezte az állami postaszolgálatot.

Selangor első bélyegkiadásai tulajdonképpen 1878-ban jelentek meg, amikor a Straits Settlements, azaz a Szoros-menti települések nevű brit gyarmatcsoport bélyegeit SELANGOR felülnyomással látták el. Ezek ma a régió filatéliai ritkaságai közé tartoznak, és igen keresettek a bélyeggyűjtők körében.

1895–1896 körül Selangor a Szövetséges Maláj Államok (Federated Malay States) tagjaként már közös dizájnnal készült bélyegsorozatok kiadásában vett részt Perakkal, Negeri Sembilannal

és Pahanggal együtt. A közös bélyegeken gyakran Malajzia szimbolikus motívumai (például a tigris, illetve elefántok) jelentek meg, és bár egységes volt a dizájnjuk, az adott maláj állam megnevezése is szerepelt rajtuk.

A fentebb bemutatott bélyegek igen sokáig használatban maradtak. Az első világháború idején a postaszolgálat viszonylag zavartalanul működött, de a költségtakarékosság miatt egyre több felülnyomott bélyegsorozat jelent meg. A két világháború között a bélyegkiadások tükrözték a gazdasági ciklusokat: a gumi- és ónkereskedelem fellendülésének, majd a világválság visszaesésének hatásait.

1935-ben Selangor újabb saját kiadású bélyegsorozatot bocsátott forgalomba, amelyen a Klangban, Selangor szultáni székhelyén található Szulejmán Szultán Mecset látható. A bélyegek felirata ugyan MALAYA, ám az emblematisus helyi motívum egyértelműen Selangorra utal.

1936-ban a fent ismertetett bélyegsor további értékekkel és színváltozatokkal bővült.

Ugyanebben az évben Aladeinn Szulejmán, Perak aktuális szultánjának portréja is megjelent a helyi kiadású bélyegeken.

1941-ben Selangor új szultánja, Hisamuddin portréja jelent meg a helyi kiadású maláj bélyegeken.

A japán megszállás, amely 1942 és 1945 között tartott, drámai fordulatot hozott a térségben. A japán hatóságok a meglévő maláj bélyegeket japán nyelvű felülnyomásokkal látták el, és többnyire ezeket bocsátották forgalomba

Selangorban. Ezek a bélyegkiadások rövid életűek voltak, de ma kiemelt értéket képviselnek a gyűjtők körében. A civil lakosság levelezése erősen korlátozott és cenzúrázott volt, a posta főként a katonai adminisztráció szolgálatába állt.

1945 után a brit hatóságok visszaállították a gyarmati közigazgatást, majd az 1948-ban létrejött Maláj Föderáció egységes postaszolgálatába integrálták Selangort is. Ekkoriban itt is a brit gyarmati típusbélyegek kerültek forgalomba, amelyek közül az egyik kiadás VI. György brit uralkodó ezüstitakodalmáról emlékezett meg.

1949-ben ugyanakkor megjelent egy újabb helyi kiadású bélyegsor is a selangori uralkodó, Hisamuddin szultán portréjával.

Ezt követően azonban az önálló peraki bélyegkiadás lényegében megszűnt, 1957-ben pedig Selangor is a létrejövő önálló maláj államszövetség egyik tagállamává vált...

FELHASZNÁLT FORRÁSOK

Nigel Barley, *White Rajah. A Biography of Sir James Brooke*, London, Brown Book Group, 2002.

Adrian Bethray, *From Pirates to Philately - The Adventures of Collecting Sarawak*.

https://www.google.com/search?q=Adrian+Bethray%2C+From+Pirates+to+Philately+-+The+Adventures+of+Collecting+Sarawak.&og=Adrian+Bethray%2C+From+Pirates+to+Philately+-+The+Adventures+of+Collecting+Sarawak.&gs_lcrp=EgZjaHJvbWUyBggAEEUYOdIBBzY2M2owajeoAqCwAqA&sourceid=chrome&ie=UTF-8

Richard Cavendish, *Birth of Sir James Brooke*, History Today. April 2003, Vol. 53, Issue 4.

W.R. Forrester-Wood, *The Stamps and Postal History of Sarawak*, Brighton, The Sarawak Specialists' Society, 1957.

G. E. Hansford-L.A. Noble, *Sarawak and Her Stamp. An Analytical Survey of all Issues from 1869 to 1934*, Isle of Wight, The Times Press, 1935.

Virginia Matheson Hooker, *A Short History of Malaysia: Linking East and West*, London, Allen & Unwin, 2003.

R. H. D. Lockhart, A Study of the Stamps of Sarawak, London, Offices of Stamp Collecting journal, 1920.

James Mackay, *Bélyegek és bélyegyűjtés*, ford. Harsányi Luca-Ignác Krisztián, Budapest, Kossuth Kiadó, 2008.

Fred. J. Melville, *The Postage Stamps of Sarawak with a History of the Post Office from 1869-1906*, London, Nissen, 1907.

Anthony Millner, *The Invention of Politics in Colonial Malaya: Contesting Nationalism and the Expansion of the Public Sphere*, Cambridge, Cambridge University Press, 2003.

Bertram W.H. Poole, *Sarawak, A Complete History of its Postage Stamps*, London, D. Field, 1906.

Edward W. Proud, *The Postal History of British Borneo*, Proud-Bailey, East Sussex, 1987.

Edward W. Proud, *The Postal History of Malaya Vol. 1 Straits Settlements*, Proud-Bailey, East Sussex, 2000.

Edward W. Proud, *The Postal History of Malaya Vol. 2 Federated Malay States*, Proud-Bailey, East Sussex, 2000.

Edward W. Proud, *The Postal History of Malaya Vol. 2 Unfederated Malay States (Johore, Kedah, Kelantan, Perlis and Trengganu)*, Proud-Bailey, East Sussex, 2000.

Cassandra Pybus, *The White Rajahs of Sarawak: Dynastic Intrigue and the Forgotten Canadian Heir*, Vancouver, Douglas & McIntyre, 1996.

Robert Reece, *The Name of Brooke. The End of White Rajah Rule in Sarawak*, Sarawak Literary Society, 1993.

Robert Reece, *Masa Jepun. Sarawak under the Japanese, 1941-1945*, Sarawak Literary Society, 1998.

Robert Reece, *The White Rajahs of Sarawak. A Borneo Dynasty*, London, Archipelago Press, 2004.

Mike Thomson, *The Stabbed Governor of Sarawak*.
<https://www.bbc.com/news/magazine-17299633>

Barbara Watson Andaya–Leonard Andaya, *A History of Malaysia*, Honolulu, University of Hawaii Press, 2001.

Neville Watterson, *Sarawak, the De La Rue Story*, London, Brock Publications, 2000.

James Brooke - angol nyelvű Wikipédia-szócikk.

https://en.wikipedia.org/wiki/James_Brooke

Charles Brooke - angol nyelvű Wikipédia-szócikk.

https://en.wikipedia.org/wiki/Charles_Brooke,_Rajah_of_Sarawak

Anthony Brooke - angol nyelvű Wikipédia-szócikk.

https://en.wikipedia.org/wiki/Anthony_Brooke

Selangor - angol nyelvű Wikipédia-szócikk.

<https://en.wikipedia.org/wiki/Selangor>

Postage stamps and postal history of Malaysia - angol nyelvű Wikipédia-szócikk.

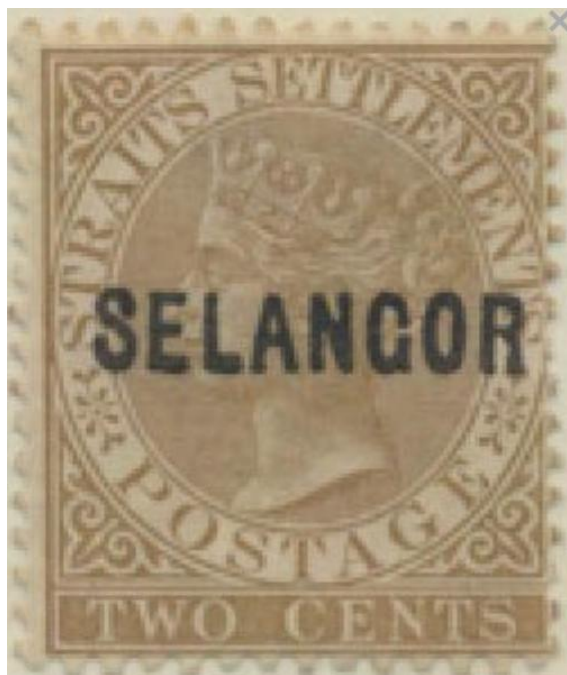
https://en.wikipedia.org/wiki/Postage_stamps_and_postal_history_of_Malaysia

Stamp Issuing Entities Of The World.

<https://www.linns.com/insights/stamp-issuing-entities-of-the-world.html>

Stanley Gibbons Commonwealth Stamp Catalogue: Brunei, Malaysia & Singapore, 5th Edition, London, Stanley Gibbons, 2018.

**SELANGOR MALÁJ
ÁLLAM ÖNÁLLÓ
BÉLYEGKIADÁSAI
KRONOLÓGIAI
SORRENDEN
1878–1941**

1878

Michel MY-SE 3

1882
Michel MY-SE 6

1883
Michel MY-SE 4

1885
Michel MY-SE 5

1885
Michel MY-SE 71

1885

Michel MY-SE 7II

1885

Michel MY-SE 7III

1886
Michel MY-SE 7IV

1887
Michel MY-SE 7V

1889
Michel MY-SE 7VI

1889
Michel MY-SE 81

1889
Michel MY-SE 8II

1889
Michel MY-SE 8III

1890
Michel MY-SE 7VII

1890
Michel MY-SE 8IV

1891
Michel MY-SE 7VIII

1891
Michel MY-SE 91

1891
Michel MY-SE 9II

1891
Michel MY-SE 9III

1891
Michel MY-SE 9IV

1891
Michel MY-SE 11

1891
Michel MY-SE 21

1892
Michel MY-SE 13

1893
Michel MY-SE 10

1894
Michel MY-SE 14

1895
Michel MY-SE 12

1895
Michel MY-SE 15

1895
Michel MY-SE 16

1895
Michel MY-SE 18

1895
Michel MY-SE 22

1895
Michel MY-SE 25

1896
Michel MY-SE 19

1896
Michel MY-SE 21

1897
Michel MY-SE 23

1897
Michel MY-SE 24

1897
Michel MY-SE 27

1898
Michel MY-SE 17

1898
Michel MY-SE 20

1899
Michel MY-SE 26

1900
Michel MY-SE 28

1900
Michel MY-SE 29

1900
Michel MY-SE 30

1935
Michel MY-SE 35

1935
Michel MY-SE 36

1935
Michel MY-SE 38

1935
Michel MY-SE 44

1936
Michel MY-SE 31

1936
Michel MY-SE 32

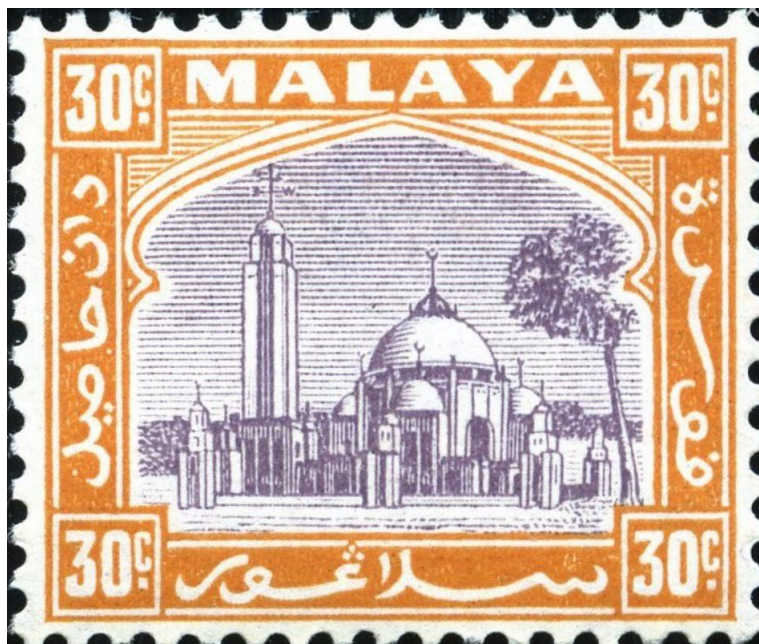
1936
Michel MY-SE 39

1936
Michel MY-SE 40

1936
Michel MY-SE 42

1936
Michel MY-SE 43

1936
Michel MY-SE 45

1936
Michel MY-SE 46

1936
Michel MY-S 47

1936
Michel MY-S 48

1937
Michel MY-SE 37

1941
Michel MY-SE 33A

1941
Michel MY-SE 34

1941
Michel MY-SE 41

1941
Michel MY-SE 49

1941
Michel MY-SE 50

Collectively known as **BRITISH MALAYA**

Collectively known as **BRITISH BORNEO**

NEGERI SEMBILAN PAHANG PERAK SELANGOR	JOHOR KEDAH KELANTAN PERLIS TERENGGANU	1824 Holland ceded MALACCA to British East India	1790 Kedah ceded PENANG to British East India	2 August 1824 SINGAPORE became a British Colony	1846 Brunei ceded LABUAN to Britain	1882 SABAH governed by British North Borneo Company	1841 Brunei ceded SARAWAK to the White Rajah Dynasty of Sarawak
		1826 STRAITS SETTLEMENTS established under the control of the British East India Company			1848 LABUAN became a Crown Colony	1888 Sabah became British NORTH BORNEO protectorate	
1895 Federated Malay States	Unfederated Malay States	1 April 1867 STRAITS SETTLEMENTS became a Crown Colony			1 January 1890 Labuan annexed to NORTH BORNEO		
			30 October 1906 Labuan joined the STRAITS SETTLEMENTS				
1 April 1946 Federated Malay States, Unfederated Malay States, Malacca and Penang formed the MALAYAN UNION					1 April 1946 Labuan annexed to Singapore, which be- came the CROWN COLONY OF SINGAPORE		
31 January 1948 Reformed as the FEDERATION OF MALAYA (The Malay States became British Protectorates)			(Malacca and Penang remained British Colonies)		3 June 1959 SINGAPORE granted self-governance	15 July 1946 Labuan annexed to North Borneo, which became the CROWN COLONY OF BRITISH NORTH BORNEO	1 July 1946 The Rajah ceded SARAWAK to the British Crown
			31 August 1957 The FEDERATION OF MALAYA granted independence within the British Commonwealth		August 1963 SINGAPORE declared independence	31 August 1963 BRITISH NORTH BORNEO granted self-governance	22 July 1963 SARAWAK granted self-governance
1 February 1974 KUALA LUMPUR Federal Territory ceded from Selangor 1 February 2001 PUTRAJAYA Federal Territory ceded from Selangor			16 September 1963 The Federation of Malaya, Singapore, British North Borneo (as the State of Sabah) and Sarawak merge to form MALAYSIA		9 August 1965 SINGAPORE expelled from Malaysia	16 April 1984 LABUAN Federal Territory ceded from Sabah	

